बाल विकास सहजकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०८२/०४/०८
प्रमाणीकरण मितिः २०८२/०४/०९

देवानगञ्ज गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

देवानगञ्ज, सुनसरी ।

बेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

CamScanner

बाल विकास सहजकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२

प्रस्तावनाः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (ज) ले आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सम्बन्धी स्थानीय तहलाई दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रिक्त हुने बालविकास केन्द्रका बाल विकास सहजकर्ताको रिक्त पदमा करारमा नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न देवानगञ्ज गाउँपालिकाले बालविकास केन्द्रका बालविकास सहजकर्ता नियुक्ति सम्बन्धी कार्यविधि बनाएको छ ।

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

क) यो कार्यविधिको नाम "बालविकास सहजकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधि,२०८२" रहेको छ ।

ख) यो कार्यविधि प्रमाणीकरण भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

१.परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

क) "ऐन" भन्नाले शिक्षा ऐन, २०२८ तथा देवानगञ्ज गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन २०७७ (दोस्रो संशोधन) सम्झनु पर्दछ ।

ख) "नियमावली" भन्नाले शिक्षा नियमावली, २०५९ सम्झनु पर्दछ ।

ग) "विद्यालय" भन्नाले यस गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित सामुदायिक वा संस्थागत विद्यालय लाई सम्झनु पर्दछ ।

घ)"वि.व्य.स." भन्नाले विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्दछ ।

ङ "अध्यक्ष" भन्नाले विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

च)"संयोजक" भन्नाले विद्यालयकोबालविकास सहयोगी कार्यकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२ मा व्यवस्था भएको छनौट समिति संयोजक सम्झनु पर्दछ ।

छ) "शिक्षा अधिकृत" भन्नाले देवानगञ्ज गाउँपालिकाको शिक्षा शाखामा कार्यरत शिक्षा अधिकृत कर्मचारी सम्झनुपर्दछ ।

ज)"सदस्य" भन्नाले विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समिति सदस्य र कार्यविधिमा व्यवस्था भएको छनौट समिति सदस्य सम्झनु पर्दछ ।

बेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

CamScanner

झ) "प्रधानाध्यापक" भन्नाले विद्यालयको प्रधानाध्यापक सम्झनु पर्दछ ।

ञ) "शिक्षक" भन्नाले विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक सम्झनु पर्दछ ।

ट) "छनौट समिति" भन्नाले विद्यालयको बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधिः २०८२ मा व्यवस्था भएको छनौट समिति सम्झनु पर्दछ ।

ठ) "सहयोगी कार्यकर्ता" भन्नाले प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा काम गर्ने बाल विकास सहजकर्ता सम्झनु पर्दछ ।

२.छनौट समिति सम्वन्धी व्यवस्था

बाल विकास सहजर्ताको नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न देहाय वमोजिमको छनौट समिति रहनेछ ।

क) गाउँपालिका अध्यक्ष वा निजले तोकेको शिक्षा विद् - संयोजक

ख) गाउँपालिकको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य

ग) गाउँ शिक्षा समितिले तोकेको शिक्षा विकास समन्वय इकाइद्वारा शिक्षक छनौटका लागि सूचिकृत विषय विज्ञ सूचीमा रहेकामध्ये दुई (२) जना - सदस्य

घ) गाउँपालिकको शिक्षा अधिकृत - सदस्य सचिव

३.छनौट समितिको बैठक

क) छनौट समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

ख) समितिको बैठक गाउँपालिकामा वा संयोजकले तोकेको स्थान, मिति र समयमा बस्नेछ ।

ग) समितिको बैठकको अध्यक्षता संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरुले आफूहरुमध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।

घ) समितिको कुल सदस्य संख्याको ५० (पचास) प्रतिशत भन्दा बढी संख्याहरु उपस्थिति भएमा समितिका बैठकका लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ ।

ङ) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले मत दिन सक्नेछ ।

च) समिति बैठकको निर्णय समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिद्वारा प्रमाणित गरी राखिने छ ।

छ) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

वेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

CamScanner

४.समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त वा गाउँपालिकाले सिर्जना गरेका वा विद्यालयले सिर्जना गरेका बालविकास सहयोगी कार्यकर्ताको पदमा करारमा नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्ने ।

ख) बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता नियुक्तिका लागि लिइने परीक्षा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

ग) उजुरी परेको अवस्थामा बाहेक नतिजा प्रकाशन गरेको छ महिना पछि परीक्षा सम्बन्धी कागजात धुलाउने ।

५.आरक्षण वा समावेशिता र पदको प्रकार

क) रिक्त पदका लागि कुनै आरक्षण वा समावेशिताको व्यवस्था गरिने छैन ।

ख) नेपाल सरकारले अर्को व्यवस्था नगरे सम्म हाललाई सहयोगी कार्यकर्ताको पद करार हुनेछ ।

६.न्युनतम शैक्षिकयोग्यता सम्बन्धी व्यवस्था

क) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट शिक्षा विषय लिई कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको ।

ख) १८ बर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेको ।

ग) नेपाली नागरिकता प्राप्त गरेको ।

घ) ९० घण्टाको आधारभूत व्यवहारिक तालिम लिएको व्यक्तिलाई विशेष प्राथमिकता दिईने ।

७. नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था

क) विद्यालयहरुमा रिक्त रहेको सहयोगी कार्यकर्ता पदमा व्यवस्थापन समितिले छनौट समितिको सिफारिसमा करारमा नियुक्ति गर्नेछ ।

ख) सहयोगी कार्यकर्ता पदपूर्ति गर्नको लागि आवश्यक विवरण खुलाई कम्तिमा १५ दिनको विज्ञापन प्रकाशन गरी गाउँपालिकाको Web site र गाउँ पालिकाको सूचना पाटीमा टाँस गर्नुपर्नेछ । साथै सम्भव भएसम्म सबै प्रकारका माध्यमबाट सूचना प्रकाशन तथा प्रशारण गर्नुपर्नेछ ।

ग) पदपूर्ति समितिको सिफारिस पश्चात सम्बन्धित विद्यालयले सहयोगी कार्यकर्ता नियुक्ति तथा हाजिरी गरेको जानकारी शिक्षा शाखालाई गराउनुपर्नेछ र शाखाले सोको अभिलेख राखुपर्ने छ ।

घ) उमेद्वारले शैक्षिक योग्यता, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र निरोगिताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि निवेदनका साथ पेश गर्नुपर्नेछ ।

बेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

८.पाठ्यक्रम

क) छनौट समितिले लिने परीक्षाको पाठ्यक्रम, परीक्षण प्रणाली तथा मूल्यांकन प्रक्रिया देहाय वमोजिम हुनेछ।

देहाय

पाठ्यक्रमः देवानगञ्ज गाउँपालिकाले स्विकृत गरे बमोजिम हुने ।

(क) माथि उल्लेख गरिएको उतिर्णाङ्क अनुसार कुनै उम्मेदवार सफल नभएमा पुनःविज्ञापन गरी परीक्षा संचालन गरिनेछ ।

(ख) वस्तुगत प्रश्नपत्रमा गलत उत्तर दिएबापत २० प्रतिशत अंक कट्टा हुनेछ ।
स्पष्टिकरण- लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ता मध्ये कुनै एक शीर्षकमा उतिर्णाङ्क प्राप्त नगर्ने उमेदवारस्वतः असफल भएको मानिनेछ ।

९. अन्तरवार्ता सम्बन्धी व्यवस्था

क) शैक्षिक योग्यता वापत सेवा प्रवेशका लागि तोकिएको शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भए ६ अंक,द्वितीय श्रेणी भए ५ अंक र तृतीय श्रेणी भए ४ अंक दिइने छ ।

ख) माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र भए प्रथम श्रेणी भए ४ अंक,द्वितिय श्रेणी भए २ अंक दिइने छ ।

ग) अक्षर अंकित स्तर निर्धारण पद्धतिको हकमा देवानगञ्ज गाउँपालिका भित्र करार सेवामा बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको नियुक्ति गर्ने खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम २०८१ बमोजिम हुनेछ ।

घ) अन्तरवार्ता वापत बढीमा १५ अंक दिइने छ । तर अन्तरवार्तामा अंक दिदा कुनै उमेदवारलाई ७० प्रतिशत भन्दा वढि र ३५ प्रतिशत भन्दा कम दिनु पर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनु पर्ने स्पष्टिकरण खुलाउनु पर्नेछ ।

ङ) अन्तरवार्ता वापतको १५ अंक प्रदान गर्दा व्यक्तित्व वापत ३ अंक, विषयवस्तु वापत ६ अंक र प्रस्तुतिकरण वापत ६ अंक दिइने छ ।

१०. योग्यताक्रम प्रकाशित गर्ने

क) छनौट समितिले लिखित प्रयोगात्मक र अन्तरवार्तामा प्राप्त गरेको अंक जोडी सवै परीक्षाबाट सफल भई सबवै भन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने उम्मेदवारको नाम नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्न योग्यताक्रम प्रकाशित गर्नेछ । त्यसरी प्रकाशित गर्दा उपलव्ध भएसम्म रिक्त पद संख्याको १०० प्रतिशतले हुने संख्यामा उमेदवारको नाम वैकल्पिक सूचीमा राखेछ ।

वेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

बेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

११. समितिले विद्यालयलाई नियुक्ति सिफारिस गरेको व्यक्तिलाई प्रधानाध्यापकले नियुक्त गरी हाजिरी गराउने छन् ।

१२. वैकल्पिक उम्मेदवार नियुक्त गर्न सक्ने

क) छनौट समितिले सिफारिस गरेको उमेदवारले विद्यालयबाट सात (७) दिन भित्रमा नियुक्ति नलिएमा वा विद्यालयमा हाजिरी नभएमा ।

ख) सिफारिस गरेको व्यक्तिको मृत्यु भएमा ।

ग) सिफारिस भएको व्यक्ति विद्यालयमा नियुक्ति भइ हाजिर भएको मितिले एक वर्ष भित्र उक्त पदबाट मुक्त भएमा वा राजिनामा स्वीकृत भएमा

१३. दरखास्त रद्ध वा सिफारिस बदर हुन सक्ने

क) कुनै उम्मेदवारले झुटा विवरण दिएको प्रमाणित भएमा वा परीक्षाको मर्यादा भंग गरेमा वा त्यस्तो कार्य गर्न उद्योग गरेमा छनौट समितिले त्यस्तो उमेदवारको दरखास्त रद्ध गर्न सक्नेछ ।

ख) समितिबाट नियुक्तिका लागि सिफारिस भएको कुनै उम्मेदवार नियुक्ति दिन नपाउदै निज सिफारिस हुन नसक्ने कुनै प्रमाणिक कारण उपलब्ध भएमा छनौट समितिले त्यस्तो उम्मेदवार सिफारिस वदर गर्न सक्नेछ ।

ग) कुनै उम्मेदवारले झुटो विवरण दिएको कुरा त्यस्तो उम्मेदवार सिफारिस गरिएको पदमा नियुक्ति भईसकेपछि थाहा हुन आएमा समितिले निज उपरं विभागीय कारवाहीका लागि प्रधानाध्यापक समक्ष लेखिपठाउनु पर्ने छ ।

१४. उम्मेदवारको लागि अयोग्यता

क) गैर नेपाली नागरिक

ख) १८ वर्ष उमेर नपुगेको

ग) ४० वर्ष उमेर नाघेको

घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतवाट कसुरदार ठहरिएको

ङ) भविष्यमा सरकारी नोकरीका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट वरखास्त गरिएको ।

१५. परीक्षण काल

क) नवनियुक्त सहयोगी कार्यकर्ताको परीक्षणकाल ६ महिनाको हुनेछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिमको परीक्षणकालमा राखिएको सहयोगी कार्यकर्ताको काम सन्तोषजनक नभएमा निजलाई छनौट समितिले परीक्षणकाल भित्र जुनसुकैबखत सेवाबाट हटाउन सक्नेछ ।

बेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष

१६. **सहयोगीको काम कर्तव्य र अधिकार**

क) समुदायमा ३ र ४ वर्ष उमेर पुगेका बालबालिकाहरुको खोजी गरी पूर्वप्राथमिक तथा शिशुविकासमा भर्ना गर्ने, तथा दिवा खाजाको व्यवस्थापन गर्ने ।

ख) प्रचलित ऐन तथा नियमानुसारका कार्यहरु गर्ने ।

ग) विविध खेल विधिहरुको माध्यमबाट बालबालिकाहरुको सर्वाङ्गिण विकासका कार्यहरु गर्ने

घ) विद्यालय प्रशासनले तोकेअनुसारका काम गर्ने ।

१७. **तलव भत्ता र चाड पर्व खर्च**

क) विद्यालयको शिक्षा नियमावली २०५९ को परिच्छेद २३ (क) को नियम १४४ (क) अनुसार नेपाल सरकारले निश्चित मापदण्डको आधारमा विद्यालयमा वार्षिक रुपमा उपलव्ध गराएको अनुदान र गाउँपालिकाले दरबन्दी सिर्जना गरेको हकमा गाउँसभा तथा कार्यपालिकाबाट तोकेबमोजिमको तलव भत्ता र चाड पर्व खर्च हुनेछ ।

ख) उपदफा (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विद्यालयले चाहेमा विद्यालयको स्रोतबात तलव भत्ता सुविधा थप गर्न उपदफा (क) ले बाधा पुर्याउने छैन ।

१८. **सञ्चय कोष र विमा कोष**

क) नेपाल सरकारले सञ्चय कोष र विमा कोष उपलव्ध नगराए सम्म विद्यालयले सो कोष रकम जम्मा गर्न बाध्य हुने छैन ।

ख) उपदफा (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विद्यालयले चाहेमा सञ्चय कोष र विमा कोष रकम जम्मा गरिदिन सक्नेछ ।

१९. **उपदान, निवृत्तिभरण र उपचार खर्च**

क) नेपाल सरकारले उपदान निवृत्तिभरण र उपचार खर्च अनुदान उपलव्ध नगराए सम्म विद्यालयले सो सुविधा उपलव्ध गराउने छैन ।

ख) उपदफा (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विद्यालयले चाहेमा उपदान निवृत्तिभरण र उपचार खर्चको व्यवस्था गर्न सक्नेछ तर विद्यालयलाई कानुनले बाध्य पारेको मानिने छैन ।

२०. **निलम्वन वा नोकरीबाट हटाउने**

देहाय बमोजिमको कसुर गरेमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले प्रधानाध्यापकको सिफारिस अनुसार निलम्वन वा नोकरीबाट हटाउन सक्ने छ ।

क) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा

ख) आफ्नो जिम्मेवारी र दायित्व पूरा नगरेमा

वेचन प्रसाद महतो
अध्यक्ष

२१. स्वेच्छिक अवकाश

क) सेवाबाट अवकाश लिने इच्छा गरी निवेदन दिएमा प्रधानाध्यापकले निजलाई जुनसुकै वखत सेवाबाट अवकाश लिने अनुमति दिन सक्नेछ ।

ख) उपदफा (क) अनुसार अवकाश पाएको सहयोगी कार्यकर्ताले नेपाल सरकारबाट पाउने आर्थिक अनुदान बाहेक विद्यालयबाट कुनै किसिमको सुविधा पाउने छैन । तर विद्यालयले चाहेमा यो नियमले बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

२२. कार्यविधि संशोधन

गाउँकार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार कार्यविधि संसोधन गर्न सक्ने छ ।

२३. कार्यविधि बमोजिम हुने

क) यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुराहरु यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य व्यवस्था प्रचलित कानुन बमोजिम हुने ।

वेचन प्रसाद मेहता
अध्यक्ष